

ZENTAI ELLENŐR.

Helyi és vidéki érdekű társadalmi és közgazdasági hetilap.

Szerkesztő és kiadóhivatal: Eötvös-utca, Szerecla (Belevági) házában. hova a lapot érdeklő közlemények, hirdetések, az előfizetési pénzek és hirdetésintézkedések.

Előfizetési árak:

Egész évre 4 frt, félévre 2 frt, negyedévre 1 forint. — Egyes számok a szerkesztő lakásán és a kiadótulajdonos Fleisch József ur vaskereskedésében, valamint Zettin József ur kereskedésében 10 krért kaphatók.

Megjelenik

minden vasárnap.

Hirdetések:

Hirdetési díj egy négyszög-centiméternyi térért 4 kr. — Bélyegdíj minden egyes beiktatás után 30 kr. — Nyiltér petitsorunként 10 kr.

A választás küszöbén.

Hat éve mult annak, hogy városunk jobbjai határozottan megindították az élet-halál-harcot annak hóhérai, gonosz szellemei ellen. Kockáztatva s háttérbe szorítva egyéni és családi érdekeiket; türe, szenvedve a leggyalázatosabb rágalmakat, üldözést, anyagi megkárosításokat, börtönt, kenyérvesztést, stb., folytatták az egyenetlen küzdelmet rettenthetlenül, tántoríthatlan kitartással egész az utolsó döntésig.

Városunk polgárságának egész tömege fölismerve a nehéz küzdelem nemes célját, lelkesedve csoportosult a fölemelt zászló alá, mely azontul győzelmesen kezdett lobogni. Egyik döntő csapást a másik után mérte a megrökönyödött, de a törvényen kívül helyezett kétségbeesésével védekező ellenségre. Sokszor azt gondoltuk már, nem fog fölkelhetni többé, de ismét és újra összeszedte magát, mert egy szintoly kétségbeesett gárdával — mely annál veszedelmesebb volt, mert a képviselőség többsége képezte — rendelkezett, mely vele együtt nagyon jól érezte, hogy az a végső harc, melyben ha egyszer elbuknak, nem lesz többé számukra föltámadás.

Végre megtörtént a döntő csata, s a város gonosz szellemei csúfosan elbuktak, s az igaz-ügy harcosainak zászlója glóriától körülölvén lobogott városunk fölött, riadással üdvözöltetve a jobb sors után óhajtozó összes lakosságtól.

Azt hittük, hogy most már a béke anyaga telepszik meg közöttünk, s nyugodt lélekkel rendezhetjük városunk csúful összekuszált ügyeit, s hogy most már erős akarral, kitartó buzgalommal lassanként eltörölhetjük az eddigi veszett gazdálkodásnak átkos nyomait.

Fájdalom, ugy látszik, csalódtunk, legalább a szomorú jelek erre mutatnak. Vészes, egy az eddiginél alig kevésbé vészes felleg tornyosul városunk fölött; a magyaroknak legveszedelmesebb ellensége: az egyenetlenség ördöge fenyeget bennünket, hogy konkolyt hintve közénk, azokat, kik eddig oly lelkesült kitartással küzdöttek a függetlenség, a szabadság zászlója alatt, most egymás ellen uszítsa, hogy maga-magát eméssze föl, s a babér-koszorút letépje annak homlokáról, ki azt oly nehéz küzdelmek árán kiérdemelte, odadobván neki cserében a hálátlanság tövis-koszoruját, nem csekély öröme a sunyin meghunyászkodott, levert ellenségnek.

Igen tiszt. polgártársak! A márc. 15-iki ünnepély alkalmával azon szomorú tapasztalatra jutottunk, hogy azon egyének, kiknek a nehéz napok alatt tanusított maguk viselése, miszerint ha nem is laviroztak kétfelé, de annyira lanyhán viselték magukat, hogy önként érlelődött meg bennünk a meggyőződés, miszerint vagy nem akarják komolyan vívni a harcot, vagy nem bíztak ügyünk győzelmében, tehát minden eshetőséggel szemben biztosítani akarták drága énjök

érdekeit, most, midőn az ellen leverve, lealázva lábaink alatt hever, előállanak, s mellüket verve hirdetik, hogy nekik köszönhetünk mindent, náluk nélkül nem következett be a nov. 22-iki fényes győzelem, s náluk nélkül még most is Mikosevics dominálna a helyzetet, s nem állottak távollétét fölhasználva alacsony rágalmakkal illetni azt, ki mellett ők Zenta város e korszakot alkotó küzdelmében annyira távol maradtak, mint a harmadrendű bolygók a legnagyobb álló csillag, a nap mellett.

Jól tudják, tiszt. polgártársak, kiről van a szó, hisz a porban játszó gyermek is tudja Zentán, tudja a vidéken és az egész megyében, hogy Kozics István ur az, a ki a „Zentai Ellenőr“ segítségével megteremtette a függetlenségi pártot, buzdító szavaival a elcsüggedteket föllelkesítette, s Zenta város polgárságából egy mindent elsöprő, győzelemről-győzelemre lépő hadsereget alakított, a ki fölládozta családi és egyéni érdekeit, csak hogy városunkat gonosz szellemeitől megszabadíthassa, s a ki végre kész volt inkább legmegbízhatóbb, legkedvesebb barátját, Reitmann Ferencet egy egyén kedvéért (hogy nem-e méltatlanért, kitűnik nemsokára)* háttérbe szorítani, nehogy a döntő ütközet teljes győzelmének sikerét kockára tegye, mely a mellett, hogy eddigi győzelmünk eredményeit rombadöntötte, végzetessé válhatott volna városunkra, visszadobván azt gonosz szellemeinek hóhér-karjai közé. Szóval, Kozics István ur volt lelke a hat éves, az egész megye által megbámult mozgalomnak, míg azok, kik most mellüket verik, egy-egy kivívott győzelem után eljöttek, hogy a rákövetkezett áldomásban nagyokat igranak.

De ne higgye senki, hogy azért fogtuk a tollat kezünkbe, hogy Kozics István urnak tetteit dicsőítsük. Nem, a valódi nemes tettek nem szorultak dicsőretre, ha csak azt nem hoznók föl, hogy a zentai függetlenségi párt szervezése és az ellenség leveretésében szerzett érdemeit még ama levert ellenség is elismeri, de tettük ezt azért, hogy függetlenség-párti polgártársainkat figyelmeztessük a fejünk fölött tornyosuló veszélyre.

Városunknak a legközelebbi néhány év alatt lezajlott küzdelmes eseményei hajszálig hasonlítanak hazánk 48—49-iki eseményeire, azon különbséggel, hogy 48—49-nek — hazánk roppant szerencsétlenségére — külön Kossuthja és külön Görgeije volt, kik mig együttesen működtek, diadalról-diadalra vezették a magyar fegyvereket, mihelyt azonban Görgeiben föltámadt az irigység ördöge, s Kossuthtól külön válva, maga esze szerint kezdett működni, a magyar fegyverek dicsőségének csillaga lehanyatlott, s vége a világosi gyászos katasztrófa lett, s hívei, kiket sima beszédeivel Kossuthtól eltántorított, a Golgothán értek szomorú véget, vagy hontalan bujdosókká lettek.

Zenta és a zentai függetlenségi párt azonban ugyanazon egy személyben, Kozics

* Már előzőleg méltatlannak bizonyult. Az indokokat ne írtassuk.

urban birja Kossuthját és Görgeijét, és nem lehet nagyobb ellensége senki a zentai függetlenségi pártnak s városunk érdekeinek, s nem veszélyeztetheti jobban semmiféle nyílt ellenség eddig kivívott győzelmünk eredményeit, mint ki Kozics ur mellé egy külön Görgeit akar állítani, vagy azt tenni tanácsolja. Ilyenek pedig, fájdalom, köztünk már is találkoznak, sőt olyanok is, kik Görgeik akarnak lenni.

Vigyázzunk tehát, tiszt. polgártársak, nehogy a diadalmas hadjárat után az egyenetlenség magunkat verjen le, az ellenség gúnyjára és végzetlen öröme.

A legfőbb döntő csata, t. i. a 2 ik képviselőválasztás még különben is hátra van, ennek mékenti eldőlésétől függ a zentai függetlenségi párt és városunk jövő sorsa. Ne engedjük magunkat betolyásolni, gondolkozzék mindenki a maga eszével. Hallgassuk meg a szót, de azért — félretéve sógorságot, komaságot — válasszunk 13-próbás függetlenségi tag legyen az, vagy nem. Tömörüljünk jobban, mint valaha, városunk Kossuthja: Kozics és Petőfi: Reitmann* urak mellé, mert csak így biztosíthatjuk magunknak az újabb győzelmeket, s érhetjük el kitűzött célunkat, városunk összekuszált erkölcsi és anyagi ügyeinek rendezését. Mindenkifölött pedig határozottan utasítsuk vissza a Görgeiek csábító rábeszéléseit, nehogy Világoshoz vezessenek bennünket, honnét azok talán ép böljével menekednének meg, de a függetlenségi párt megsemmisülne, városunk pedig haladna tovább az enyészet felé. — Tanuljunk a történelemből.

A város gazdálkodása.

Sokat írták már e lapokban a város kaszsjára célozgatva: üres már a láda fia; azt is hangoztatták már unostól untig, hogy olyan nagy deficit lappang, hogy mindenki el fog szörnyükdni, ha nyilvánosságra kerül; az a csapás is érte a várost, a melytől eddig meg volt kímélve, adósságba (220 ezer frt) keveredett; sok a javítani való, de nincsen rá pénz; hogy legyen, köz-költséggel fenyegetőznek. Az okozat részletesen föl volt már elégszer sorolva, mig az ok mindannyiszor csak általánosságban volt említve, csak annyi volt mondva, hogy rossz a gazdálkodás. Én ezuttal saját tapasztalatomból a rossz gazdálkodás egyik irányáról kívánok megemlékezni, és fölkérem t. polgártársaimat: sziveskedjenek saját tapasztalataikkal előhozakodni, hogy megismerhessük a baj okát, és ezt megismerve, orvoslására megtegyük a szükséges intézkedéseket.

Előre bocsájtom, hogy én Papp Antal gazdasági tanácsnok ur gazdálkodási rendszerét kívánom a t. közönséggel megismertetni, már annyira t. i., a mennyire győnge tehetségemtől telik.

Bátkát a zentai gazdák közül csak kevesen ismerik. Pedig szép darab föld. Zenta város tulajdona, de művelésben nem részesül. Megbotránkozik az ember, midőn látja, hogy egy ilyen szép darab föld egy népes város közelében vadon elhagyatva hever, nem tudják hasznát venni. Be van növe fűzfabokrokkal es nyárfakkal. Két év előtt eladtak róla 40 ezer kéve fűzesszót. Ekkor a javát, szépit mind kivágták, a görösösöket meg-

* Ha valaha, ezuttal áll: Minden hasonlítás sántít. Szerk.

hagyták, meg minden kivágott fának egy lábnyi hosszú tövöt. Ezek sűrű hajtást hoznak, melyeket nyáron a szarvasmarha, télen a birka lelegel. A Tisza szelén a régi fűzfák korhadtak. Két év előtt a t. sz. mikiósi oldalon tüzet fogtak és leégett 40—50 hold; a fűzfák nem hajtottak ki többé.

A kiszáradt fák nem kellettek a városnak, a városba vándoroltak ugyan, de nem hivatalosan. A város tart ugyan 20 frt havi fizetés mellett csószot, de meg nem akadályozhatja a falopást, mert ha erélyesen találja föllépni, akkor ő nem lakhatnék ott. Papp ur Bátkát erdőnek nevezi és az erdőtörvény őt erőködik ráállítani, nem tudván, hogy arra nem illik az erdő név. Mert a ki erdőt akar csinálni Bátkából, előbb ki kell vágnia a tabokrokat.

Egyszer már fölemlítettem ebben a lapban, hogy Gombos Gábor egy ízben az egész Bátkát 200 frtért bírta haszonbérben. Akkor azzal megegyezett magát, hogy csak 200 holdat vett ki és ezért túlos-túl elég a 200 frt, hogy ne keveseljük érte a 200 frtot. Ez azonban meg a csószbért sem futotta ki.

Bátka olyan nagy, mint Budzsák; az a Tisza ellen jobban van védve, mint ez. És ebből a város tavaly szénáért mintegy 9000 frtot vett be. Hát mit vesz be Bátkából? Mikor Gombos után én lettem a bérlő, a szerződés szerint birkát is legeltethettem benne, míg a fűz sarja között való legeltetés eltűnt. A szerződés azonban másképp lett előttem fölolvastva. Mert a tanácsnok ur Gombossal úgy tervezték, hogy belebuktatnak a bérletbe. De csütörtököt mondott számításuk. Ugyanis a szegedi erdőfelügyelőségtől kértek becsit. Ki is jött egy mérnök, a tanácsnok ur kézzel-lábbal erőködött a mérnököt meggyőzni, ki azonban nem konstatait kárt. A tanácsnok ur kikacsikoltatott egy darabot és szigorúan meghagyta nekem, hogy csakis a területen legeltessék. De én a tilalomra rá sem hederítettem. A tanácsnok ur Gombossal egész hideg őszig vártak a kir. erdőfelügyelőt, hogy majd eljön helyszíni tárgyalásra. Ha ismerték volna az erdő-törvény 63. §-át, nem várakoznak, mert azon szakasz értelmében a vizsgálat 3 héten túl nem huzódhatik. A kiküldött mérnök alaptalannak nyilvánítván a panaszt, maradt távol a kir. erdőfelügyelő. A tanácsnok ur és Gombos 1000 frt bírsággal akartak meg-sanyargatni.

1888. évre szerződésileg mérnökileg kihási tott 200 hold adatott ki, a szerződésben szigorúan hangsúlyoztatott, hogy a bérlő kihágást követ el, ha ezen a területen túl terjeszkedik, és kikötött, hogy panasz esetében a zentai járásbíró-ság ítélkezik. Tudván azt, hogy az ilyen kikötés meg nem tartható, nem árveztem, csak azt kérdeztem a tanácsnok urtól: Mi történik a többivel? Mire ő kerekken oda nyilatkozott: Az nem a te gondod. Nem árvezett senki. Az egyik Wuits fiu vette ki anyiért, a mennyit ígért. Furta az oldalomat, vajjon mérnökileg ki lett-e hasítva a 200 hold? A viz elborította egész Bátkát. Ugy értesültem, hogy a tanácsnok ur vette ki halászatra és kiadta feleseknek. Hogy a bérösszeg befolyt-e a házi-pénztárba, nem tudom, de arról meggyőződtem, hogy a víz lepadása után nem hasították ki a 200 holdat, hanem az egész Bátkát legelőnek használták, 100 darabnál több marha járta. Pedig a 200 holdon fölüli részért megadtak volna 2—300 frtot, téli legeltetésre pedig kivettek volna 50 frtért. A tanácsnok ur azonban elmulasztotta a város érdekét megóvni és a 200 hold bérlője adta ki az egész Bátkát alhaszonbérletbe.

Szeptember havában fölkértem három embert, hogy járják be egész Bátkát, kik meggyő-zötték, hogy nem csupán a 200 hold használtott legelőnek. Mire én szerkesztettem egy kérvényt, elláttam 50 kros bélyeggel, aláírtam Nagy István Ragyogó, Döme Ferenc és Nemcsók Illés polgártársammal és benyújtottam, melynek a képviselő-testülethez való terjesztését kérelmez-tük és azt kívántuk, hogy a bátkai bérlet fölü-vizsgáltságok. Arról meggyőződünk, hogy a kérvény be lett az iktatóba adva, de nem terjesz-tett a képviselő-testület elé. Nagy István utána nézett a dolognak és azt találta, hogy a kérvény a tanácsnok urnál hevert. Ezután fölkértem Kozics urat, hogy intezzen a tanácshoz a közgyűl-ésen interpellációt, vajjon mért nem lett a kérvény a tárgysorozatba fölvéve? Kozics ur ezt meg-igérte, de értesülésem szerint nem teljesítette. Panaszt emeltem a polgármester urnál, ki oda nyilatkozott, hogy ismeri az ügyet, minthogy azonban a tanácsnok ur nem volt megkeritheto, panaszomat nem vette föl.

Azóta már volt közgyűlés, de a szóban forgó kérvényt nem vették föl a tárgysorozatba sem pedig benyújtónak vissza nem adatott. Nem gondol vele senki. Mintha én a magamét keresnem.* Pedig ráferne a zentai népre a legelő, ha a tanácsnok ur megajándékozna a közönséget olyan nagy darab réttel, minő Bátka.

* Ekkor is kellene, mert így kívánja az igazság. Szerk.

Telidőben kellene irtani a haszontalan fa-bokrokat nemcsak Bátkában, hanem a Kis-Budzsákban is.

Nem értem, hogy lehetett Branovácski tanító u nak a Kis-Budzsákban örökföldet foglalni, mi-féle címen tette és ki adta neki? Erre is föl hívom a t. képviselő urak figyelmét.

Van azonban a tanácsnok urnak még más bűne is. Ugyanis a tornyosi völgyben fekvő városi föld egyszer 100 frtért, másszor 270, harmadszor meg 420 frtért kel el.

Hát soha sincs ennek becsára? Csak próbál-nak meg egyszer a fűvet külön kiadni, de akkor, mikor a vevő látna, mit vesz ki, kiparcellázva, a nádat szintén külön apróbb részletekben, a bér-letet meghirdetni Csantavéren. Ilyen eljárással jóval magasabb haszonbért kapna a város a tor-nyosi földje után. En ünnepélyes fogadást teszek nyilvánosan, hogy ha a város az általam jelzett eljárás mellett nyolcszáz frtnál kevesebbet találva bevenni, a különbözetet megtérítem.

Ajánlom ezeket a soraimat a t. képviselő urak szíves figyelmébe, melyekből láthatják, miért üres a láda fia, miért fenyeget a közkölttség. A városnak más gazdálkodási rendszert kell követni. De hogy követhessen, mindenek előtt és fölött más gazdasági tanácsnokra van szüksége.

Ezzel megmondtam az orvosságot. Ha nem alkalmazzák, számoljanak az utókor marasztaló ítéletével. En megtettem kötelességemet.

Hevér Sándor.

A kántor-választás kérdéséhez Zentán.

I.

Boldoguit Miklósvárynak a zentai kántor-ságról történt lemondása óta körülbelül négy év járt le s azóta Zentának nincs kántora. A ki azóta és jelenleg is a kántori teendőket végzi, vagyis az ideiglenes kántor-helyettes, egy hely-beji szállási tanító Talán nem szükséges magya-rázni, hogy az ideiglenes, a függő állapot nem rendes állapot és hogy a helyettesítéssel csakis szükség esetén lehet megelégedni. De talán a szükség az oka annak, hogy négy év óta nincs kántora Zentának? Ugyan mi-féle szükség lehet az? Kántornak való embert lehet kapni az or-szágból ezrivel; azután meg a mint kikerül az ideiglenes kántor fizetése a város pénztárából, kik-rülne egy a rendes kántoré is. Az egyház-tanács két ízben is tárgyalás alá vette ezen ügyet és még sincs semmi eredmény.

Hogy 1887. évi október hóig nem történt meg a kántor-választás, annak van elfogadható oka. Nem találtott némelyek által korrektt ei-járásnak, hogy akár az elaggott volt plebános utolsó napjaiban, akár az adminisztrációs tar-tama alatt választassek kántor a leendő plebános számára. A legtöbb ember úgy gondolkozott, hogy legjobb lesz az új plebános alatt választani új kántort, hogy mennél kevesebb lehessen ellene a kifogás. És ez elfogadható ok.

De van-e elfogadható ok arra nézve, hogy a kántorállomás 1887. év október óta nincs be-töltve? Erre elfogadható ok nincs. E huzás-halasztásból csak az úgy iránt tanusított közö-nyösség látszik annak a részéről, a kinek a kántor-állomás betöltését kötelessége volna sürgetni. Az illető eddig azon kopasz mentséggel hozakodott elő, hogy a kántor számára a városi pénztárból járó 600 frt fizetés oly kevés, hogy arra zeneileg képzett kántor nem fog pályázni. Ezt határo-zottan senki nem állithatja igazsággal, mert kon-kurzus még nem volt hirdetve; továbbá akárhány 6—8 száz frtos hivatalra, melynek mellékjöveldelme nincs, pályáznak tanult, képzett emberek, tehát a zentai kántorságra is pályáznának, melynek a 600 frt fixumon kívül van legalább még kétszer 600 frt mellékjöveldelme, vagyis együtt véve: 1800—2000 frt. De meg azon valóságos tény, hogy a 600 frtos kántorállomásra pályázott a bód. Miklósváry, a ki képzett ember és jeles zenész volt, világosan megcáfolja azon kockázta-tott állítást, hogy a 600 frt fixfizetésre nem fogna pályázni zeneileg képzett kántor.

Ha azonban állna az, hogy a 600 frt fix fizetés kevés a leendő zentai kántornak, tessék emeltetni annak, a kihez kötelességszerűleg tar-tozik ezen ügy, vagy a kinek érdekében áll a fizetés emelésének sürgetése.

Nézetünk szerint a 600 frt fizetés, azután meg a 20,000 katolikus után eső stóla-jöveldel emből és ezen jómódu népnél a szokásos búcsuz tatókból nyert legalább 1200 frt évi jöveldel oly szép összeg, hogy annak elnyeréseért pályázni fognak ötvenen is s köztük nem egy karnagy, mert ma hála Istennek annyira jutottunk, hogy nem vagyunk kénytelenek alkalmas egyének hi-nyában beérni a rosszal, vagy pedig a jót méreg drágán fizetni. Van most ember, még pedig kép-zett és alkalmas ember elég, főképp kétezer frt jöveldelmű állomásra.

Tessék csak a konkurzust kihirdetni, ha a pályázni akarók megtudják, hogy Zentán zene-

tanár hiányában a zenetanításért is remélhetnek szép összeget, özönleni fognak a pályázók. Példa lehet a felsőhegyi templomtervekre hirdetett pályázat eredménye.

Nagyon itt volna már az ideje, hogy a kántorválasztás ügye ne huzassék-halasztassék minden elfogadható ok nélkül csupán közönyös-ségből, mert ez a közönség szempontjából való-ságos mulasztás. És mi sürgetni fogjuk a halaszt-hatlanná vált ügy keresztülvitelét a rendelkezé-sünkre álló minden módon és eszközzel.

Különfélék.

— A „Zentai Ellenőr“ szerkesztő- és kiadóhivatala Eötvös-utca Szerezia- (Belevági-) féle házban balról a folyosón első ajtó létezik. Közlemények a legközelebbi számba legkésőbb **péntek d. e. 11 óráig** fogadtatnak el, melyek t. Flesch József ur vaskereskedésében is átadhatók. A szerkesztő hivatalos órái d. e. 10—12-ig, d. u. 3—5-ig. Ezen idő alatt szívesen fogad mindenkit.

— Szabó László, Zenta város orsz. képviselője f. hó 20-án Bpestre utazott. Azzal a reménnyel vagyunk ezen utja felől, hogy Zenta város közönségét kedves meglepetésben fogja részesíteni.

— Matkovics József tüzoltó főpa-rancsnok minden dicséreten fölüálló intézményt létesített. A tüzoltó-egyesület 90 emberét baleset ellen 5 évre biztosította. Ha valamelyik tüzoltó 200 napig tartó sérülés éri, naponként kap 1 frtot, halálos sérülés esetében pedig családja 1000 frtot. Az évi biztosítási összeg 160 frt, melyet egyelőre az egyesület pénztárából földöznek. Szeretjük hinni, hogy a képviselő-testület ezt az összeget a város pénztárából fogja utalványoztatni, annyival is inkább, a mennyiben a tüzoltók a nagy közönség érdekében tett szolgálataik alkalmával szenvedik a sérülést.

— Már csakugyan roszak az em-berek, még pedig hogy mennyire roszak, leg-jobban igazolja a következő eset: Egy pap any-nyira vetemedett, hogy egyik paptársát fölebb-valója előtt denunciálta. Nem ismerünk a szótár-ban szót, melylyel eléggé találoán és keményen jellemezhetnők az eljárást. Ezuttal csak annyit jegyzünk meg, hogy a gyalázatos tett szigorú megtorlásáról gondoskodni fogunk, mert az tür-hetetlen állapot, hogy egy pap, kinek első sorban kell jó példával elől menni, csupa személyes bosz-szúból a legocsmányabb bünt követi el; a szó-székről a felebaráti szeretetet prédikálja és a leg-sandább gyűlölettel viselkedik paptársa ellen. Az olyan pap méltatlan állására, kinek szavait tettei cáfolják meg.

— Bugárszky járásbíró-sági tiszt-viselőt 17 évi szolgálat után évi 700 frttal nyug-dijazták. Az illető 55 éves és 5 gyermeknek atyja. A nyugdíjazás tudtán kívül történt és foly-tonos beteg-skedésével indokoltatott. Itt fondor-kodást szimatolnak. Mi utódjának kinevezése utánra halasztjuk megjegyzésünket, de már ezuttal is embertelennek minősítjük az eljárást.

— F. hó 27-én megyei közgyűlés lesz. Zenta tárgyai: a III. gyógyszerár létesít-e, a sárgaparti utrészetnek rendezése, 1873., 1886., 1887. számadásai és 1889. évi költség-vetése.

— Jedlicska István tüzoltói alparancs-nok állásáról leköszönvén, az egyesület február 17-én tartott rendes évi közgyűlésében 15 évi önföldöző működéséért neki jegyzőkönyvi köszö-netet szavazott és őt tiszteletbeli alparancsnokká választotta.

— Ft. Pupák János ur az ókanizsai márc. 15-iki ünnepélyen fölolvasást tartott márc. 15-ike jelentőségéről; a „Bácska“ szerint „sike-rülten világította meg a 49 előtti és az azutáni politikai és társadalmi állapotokat, megismertette a márc. 12. pontot s a népet egyetértésre és hazaszeretetre buzdította. Fölolvasása óriási tet-szésben részesült.“

— A tüzoltó-egylet által f. hó 5-én rendezett álarcos bála fölülfizettek: a vasuti vál-lalat 10 frt, Mucsy Menyhért 3 frt 80 krt, Matkovics József 3 frt, Búza János, Klenóczky és Bíró cég, Nikolics Milos, Schambach Emil 2—2 frt, Deutsch Lajos, dr. Glücksthal, Guborezky, özv. Graf Gusztávné, Horovitz Adolf, Lukacsevics István, Tichy Rezső 1—1 frtot, Bergel Antal 90 krt, Erdélyi Lukács, Frankl Henrik, Hevér Péter, Nagy János vendéglős, Temesváry Sándor, Zettin József 80—80 krt, Bergel Lajos 60 krt, Orsz Szabó Sándor 50 krt, Bubola Ignác, Breszlauer Mór, Branovácsky Csedomil, Barkóczy Izsó, Deák Ignác id., dr. Flesch Forray Ferenc, Goldstein Dávid ifj., Goldstein Ferenc, Hirschenhauser Jó-zsef, Holtzer Katalin, Kohn László, Münz Lipót, Rothenbücher Miklós, Stark Sándor, Schwarz, Or-mos Kálmán, Weber Kár., Zimmer, N. N. 40—40 krt, Balogh Imre, Burány György, Fendrik Károly, Horovitz Bertalan, Kertész N., Széchenyi István 20—20 krt, Tamásy György 10 krt Mely

fölülfizetésekért köszönetünket nyilvánítjuk. A rendezőség.

— A felsőhegyi lejáráó költségei még sem terhelik a várost. A miniszterium elrendelte, hogy a vasuti társulat készítse el.

— Vandalizmus a népkertben. Tü-
mérdek fát kivagdálnak, köztük olyanokat is,
melyek még zöldelnének. Ugyanazt a hi-át köve-
tik el, melyet az utcabeli fák kivágásánál elkö-
vettek. Alig lesz árnyék a népkertben. Helyeseb-
ben cselekednének, ha csak az egészen elkorhadt
fákat vágnák ki és a többi csak akkor, ha a
most ültetendők már lombosak lesznek.

— Utólagosan értesültünk, hogy
bizonyos uriember a márc. 15-iki ünnepélyről
eltávoztak a lapok szerkesztőjének fölolvása miatt
és hogy a paradicsomi kigyóra emlékeztető Cser-
nák oda nyilatkozott, miszerint a lapok szerkesz-
tője fölolvásával elrontotta a mulatságot. —
Ezekre nekünk csak kettő a megjegyzésünk. a)
Szomorú állapotok, hogy az igazságszolgáltatás
olyan gyenge képzettségű és erkölcsű emberekre
van bízva, a kik egy fölolvást meg sem tud-
nak itélni és így tévesen politikainak minősítik
és hogy az igazságot meghallgatni nem képesek.
b) Zenta elmaradottságát a legelszomorítóbban
jellemzi, hogy még egy Csernák Antal is egy
fölolvás fölött itéletet mer mondani.

— Beküldetett. Tekintetes szerkesztő
ur! A „Zentai Ellenőr“ f. hó 10-én megjelent
száma, mely — nem tudom, kinek a szívésségéből
— most jutott hozzám, egy roszakarattal pá-
rosult s tévedésen alapuló hírt közöl a tüzoltó-
egyesület f. é. márc. hó 5-én tartott álarcos bálját
illetőleg. Jelzett cikk engem kárhoztat, hogy a
programm nem tartatott be, holott — a roszakaratu
állítás szerint — én a tek. parancsnokság által
föjlánlott összeget fölvettem. Az egész bálrende-
zésből ennyi a való: én a tek. tüzoltó-parancsnok-
sággal egyetemben közös kiadás és közös jövede-
lemre rendeztem a mulatságot; ruhatáramat,
bővebben, mint a mult évben, rendelkezésre bo-
csátottam. Való, hogy a programm nem lett tel-
jesen betartva, s midőn megbízottamat, Asztalos
Sándort kérdeztem, miért nem kezd meg a pro-
grammot, azt adta értésemre, hogy ő meg akarta
kezdeni, s ezt megelőzőleg huszártoborzót is akart
bemutatni, azonban oly sokan voltak a teremben,
hogy bár a tüzoltó urak neki segédkeztek volna
helyet csinálni, de a többség táncolni akart, s őt
megakadályozta végződoiben. A mi azon téves
állítást illeti, hogy én a tek. parancsnokságtól a
fizetést fölvettem, a valótlanág netovábbja. Én
a tek. parancsnokságtól fizetést sem nem kaptam,
sem nem igényeltem, hanem igenis, a tiszta jöve-
delem felére van jogos igényem, mit ugyan még e
percig meg nem kaptam, valamint a bevétel és
kiadásokról kimutatást sem. Ennyit az igazság
érdekében. — A mi a jövőt illeti, Zenta nagyon
tisztelet publikuma ismeri szokott eljárásomat,
s nyugodt vagyok, hogy a mint eddig többször,
a jövőben is erdem s szerint fog támogatni. —
Kérem a tekintetes szerkesztő urat, sziveskedjék
becses lapjában fönti soraimat közölni. Ó-Becse,
1889. március hó 17-én, kiváló tisztelettel Pesti
Ihász Lajos s. k., színigazgató.

— A polgármester ur szives fi-
gyelmébe. F. hó 20-án d. u. 1 órakor Bergel
fakereskedő előtt az utcát huzamos időre egy
fenyő-szállal elzárták; a kiknek sietős volt az
utjuk, a járdára hajtottak. Mikor hajtják már
egyszer végre azt az évekkel ezelőtt hozott ha-
tározatot, mely szerint a fakereskedések a két
főutcából kasszálatnak. Zenta szeret magának
azzal tetszelegni, hogy város és sok tekintetben
roszabb az utolsó falunál.

— A népkerti kioszkot a Magyar
király szálloda bérloje vette ki. Több vendéglos
azt a panaszt emelte, mintha kéz alatt adták
volna ki. Ha igaz, határozottan roszaljuk. Nyil-
vános ajánlat alapján kellett volna történni egy-
részt az üzletemberekre, másrészt a város kasz-
sájára való tekintetből.

— A kereskedő-ifjak igen zokon ve-
szik a nögyelet részéről, hogy f. hó 18-iki tánc-
vigalmukon egyetlenegy tagja által sem képvisel-
tette magát. Biz az aprehenzió jogos, mert hát a
nögyesület a kereskedő-fiatalság nélkül nem is
rendezhet táncvigalmat. Mi azt tanácsoljuk, hogy
alkalmilag adják vissza a tromfot.

— A város főjegyzője az akcidienciát
a szolgabíróságnak juttatja. Ez aligha helyes
önzetlenség. Nagyon ráferne a városi irnokokra
is a mellékjövdelem.

— A karószállítást kéz alatt Bergel
fakereskedőnek juttatják, pedig a nyilvános ár-
lejtés volna helyén.

— A rendörkapitányság szives
figyelmébe. A legelénkebb forgalmu helyeken
a koldusok lekunkorodva kéregetnek Ezt jó volna
megakadályozni, nehogy a közönség kellemetlen
jelenetek által gyötörtessék.

— A napokban dobszóval hivatott föl a
közönség, hogy a kutyákat pórázon tartásák, mert

több veszett kutyára akadtak, melyek néhány
gyermeket megmártak.

— Hajóközlekedés. Zentáról Zim-
onyig: vasárnap, kedd, csütörtök reggeli 2/48
órákor, Zentáról Titelig vasárnap, hétfő, kedd,
szerda, csütörtök, péntek reggeli 2/48 órákor,
Zentaól Szegedig vasárnap, hétfő, kedd, szerda,
csütörtök, péntek reggeli 2/49 órákor indulnak a
hajók.

— Pege Kis Károly hazajött és átvette
az első zenekar vezetését. Okosan cselekedte,
mert a közönségnek szüksége van ebben a 25.
Şos korban jó zenere.

— Változás a gőzfürdőnél. A kád-
fürdő árát 50 krajcáról leszállították 40 krra, a
zuhanylet fölemeltek 25 krról 30 ra, a gőzfürdő
megmaradt 60 kr. A nők keddi napon használ-
hatják a gőzfürdőt. Mi alkalmasabbnak tartanók
a csütörtöki napot, propter certum quoniam.

— Az ideai fegyvergyakorlatok-
ban való részvételre kötelezve vannak az 1884.,
1882. és 1880. évi sorozási évfolyamokba tartozó
tartalékos tisztek és legénység. A tartalékos tisz-
tek fegyvergyakorlata 28. s a legénységé általa
ban 13 napig fog tartani.

— Régi ötvenesek. A közös pénzügy-
miniszterium figyelmeztet mindenkit, hogy az
„1866. augusztus 15.“ kelettel ellátott ötven
forintos bankjegyek csak 1889 május 31-ig vál-
thatók be, ha eziránt a közös pénzügyminiszterium-
hoz bélyeggel ellátott folyamodást nyújtanak be
az érdekeltek. Május 31-ike után az 1866-iki
ötveneseket többé be nem váltják.

— Róth Ignác hirdetésére fölhívjuk a t.
közönség figyelmét.

CSARNOK.

A PARASITÁK.

(Az elősdiék.)

Irta: DON-GÓ.

(Folyt.)

Viziókkal telt álma az öreg apának pedig
meghozta kulcsát a találynak, módját a megél-
hetésnek, meg az eszközöket, melyek aranybányát
nyitnak a gonoszszággal párosult ravaszágnak s
elpusztítják az ártatlan hiszékenyek testét-lelkét
banyájok büzös légkörében, úgyesen vájt aknáik
rohasztó bányalégekben.

Hideg veríték oldá föl elemeire az arcán
használt festéket, miközben mindezeket álmodá.

Nem vagyok s nem voltam akkortáiban sem
azon szerencsében, hogy az öreg drága körében,
a keserü nyávgóság és edes horkolás e hónapban
tölthetem volna éjjelt s nappalt; álomfőjtő sem
vagyok: s így könnyen érthető, hogy mindarra,
mit az emlékezetes éjjelen álmodott, a tapasztal-
lás tanított meg s közölte velem titkait látomá-
nyának.

„Megragadni, mi fogható, s el nem eresztetni,
mi megragadható“, volt álma daemonának tanácsa.

Reggelre ébredve, könnyen észrevehető volt
amugy is közzvényes tagjain az elmúlt éj nyo-
masztó hatása. De ily csekélységekkel nem tör-
ődve, mihamarabb álomképeinek elbeszélésére s
az ezek folytán követendő eljárás megállapítására
terelte beszéde fonálát, beosztotta a szerepeket.

„Megragadni, a mi fogható“, e része föladat-
unknak reám vonatkozik, kit éltem sajkájának
ide-oda vetése megtanított a hízélgésre, meg az
imádkozásra és átkozódásra, álnokságra, hazug-
ságra; meg a mosolyra, melynek nyila őt s alkál-
mazására szemem könnyeinek, melynél kétségbe
esettebb könnyeket Nilus krokodiljai sem hullat-
hatnak. Tudom: mi a szerénység és tolakodás,
szólidság és frivolság, becsület és jellemtelenség,
s ne segítsen munkámban sötét szellemünk ördögi
daemonja, ha mindezek tudatában s birtokában
sülyedő lelkiismeretem búcsu-intó szavát bár
mennyire is figyelemben veendem.

„El nem eresztetni, mi megragadható“, ez
a te föladatod. Műved sikerültén kétkedni nincs
okom, hisz testemből való test, véreimből való
vér vagy s így föntebb elismert tulajdonságaim
hű mása benned is található, kidiózó kigyó-sze-
meidről észre is vehető. Átkozod, kit legjobban
szeretsz, s imádkozol azért, kinek vétért örömmel
vennéd, s miért?... Egy kis haszonért.“

„Keressük tehát azokat, kiknek reánk szük-
ségük van s kik nekünk nélkülözhetlenek.“

Sorba vevek nevsorát azoknak, kikre nekik
szükségük volt s az általuk ezek közül kijelöltek
tolakodásig menő bizalmasság és jóindulat szin-
telése által behalózva, polyp-karjaik közül ki nem
szabadu hatának.

Nincs a világon az az életszükséglet, lét-
fönttartáshoz megkívántató, avagy kényelmi cikk,
melynek igénybevételel „szives viszonszolgálatig“
(?) maguk részére kikérni elmulasztották volna,
s melynek elfogadásától megszokott szerénységük
visszatartotta volna.

Avagy gondolod nyájas olvasó, hogy ütött-
kopott tagjaik kényelemre nem is szorultanak?
Dehogy nem; kocsirozik, szánkázik mindketto
többet, mint bármelyikünk, meg pedig olyan for-
mán, mint a vándor-legény, kit számalomból
utközben kocsira vesznek s céljánál a vitel-díjt
egy „köszönöm“ mel fizeti meg. Kétkedve razod
fejed, nyájas olvasó. Am tegyünk próbát, vegy
ma csak egy lovat is, meg egy kocsit, s holnap
bizton udvariasságodra appellál kérése a kis-
asszonynak s fogatod rendelkezésükre áll, nem
tagadhatván meg kívánságát az eperajkaknak.

Politikai pártestélyek, diplomáciai uzsonnák
s békeltező ebédek napirenden vannak s moso-
lyogva szemléli ezeken a sok édességet a kis
leány, a kedves növendék, míg ugyanakkor boros
homlokka tekint tárcája eltűnt tartalmának hűt
helyére az apa.

De mindezek dacára is becsülni tanultam e
két alakot mert magyar érzelmükről kezzelfog-
ható bizonyíték győzött meg. Szeretik a disznó-
tort — masnál; a jó magyaros vacsorát — a
tanítványnál és a politizalást tea mellett a —
szomszédnál. — Oh, mi szép a testi és szellemi
táplálék illetén együtt élvezése a fönt kitüntetett
beosztással!

Ez a napirend, csekély változással. Ezen
változtatni nem is akarnak, csakis a tanrenden,
melynek helytelenségéről ők is meggyőződtek,
mi is meggyőződhetünk, mert im, itt következik:

(Folyt. köv.)

Irodalom.

Budapesti Hirlap. (Szerkesztők és lap-
tulajdonosok: Csukássy József és Rákosi
Jenő). A „Budapesti Hirlap“ a lefolyt hetek
politikai viharában, küzdelmeiben jobban bebize-
nyította, mint valaha, hogy merészen lobogtatott
zászlaján ez az egyetlen jelszó áll: magyar-
ság. Lángoló szözei, melyeket napról-napra
kibocsátott, élénk visszhangot keltettek az ország-
ban, s fokozták a „Budapesti Hirlap“ népszerűsé-
gét; elterjedtségét pedig eddig páratlan fokra
emelték. A „Budapesti Hirlap“ már is olvasói
közt találja az ország legkiválóbb intelligen-
ciáját, mely megértette, hogy e lapban a magyar
nemzeti politika nyer legpregnansabb kifejezést.
A „Budapesti Hirlap“ sikerének egyéb tényezői
a régi maradtak: a kitünően szervezett szer-
kesztőség s a közönségnek gyors és hű kiszolgálá-
sa, tekintet nélkül a költségekre. Minden fon-
tosabb bel- vagy külföldi esemény fölén rendes
levelezőn kívül saját külön tudósító érte-
sit közvetlenül; a tavrati szolgálat immár oly
tökéletesen van berendezve, hogy elmondhatjuk:
nem történik a világon semmi jelentékeny dolog
a nélkül, hogy a „Budapesti Hirlap“ arról rögtön
ne adjon hű és kimerítő tudósítást. A „Buda-
pesti Hirlap“ politikai cikkeit Kaas
Ivor báró, Rákosi Jenő Grünvald Béla,
Balogh Pál írják más kiváló hazai publicisták-
kal, hiven a lap független, magyar, pártérdekeket
nem, csak nemzeti érdekeket ismerő szelleméhez.
Politikai hírei széleskörű összeköttetések
alapján a legmegbízhatóbb forrásokból származ-
nak. Az országgyűlési tudósításokat a gyorsírói
jegyzetek alapján szerkeszti s az ülés külső-
ségeit vidám csevegésekben tár-
gyalja. Magyarország politikai és közelete fölén
tavrati értesülésekkel látunk el rendes levelezők,
minokkal minden városban, sőt nagyobb községben
is bír a lap. Európa összes metropolisáiban Lon-
dontól Konstantinápolyig saját tudósítók vannak,
a kik úgy az ott történő eseményeket, mint az
elektromos dróton oda futó híreket rögtön meg-
táviratozzák. A külföldi rendes tudósítókön kívül
minden fontosabb esemény fölén a szerkesztőség
külön kiküldetésű tagjai adnak gyors és bő érte-
sitést. A „Budapesti Hirlap“ e celokra havonként
oly összeget fordít, mint a mennyi ezelőtt 10
évvel még egy-egy hirlap egész költségvetése
volt; de sikerült is elérnie, hogy ma a legjob-
ban, leggyorsabban értesülő organuma a
sajtónak. A „Budapesti Hirlap“ tárca-
rovata a lapnak egyik erőssége s mindig gon-
dot fordít ra, hogy megmaradjon előkelő színvo-
nalán. A közgazdasági rovataban a ma-
gyar gazda, birtokos, iparos kereskedő megtalálja
mindazt, a mi tájékozására szükséges. A re-
génycsarnokban csak kiváló írók legújabb
műveit közöljük. Az előfizetés föltételei: Egész
évre 14 fnt, félévre 7 fnt, negyedévre 3 fnt 50
kr, egy óra 1 fnt 20 kr. Az előfizetések vidék-
ről legcélszerűbben postautalvánnyal eszközölhe-
tők, következő cím alatt: A „Budapesti Hir-
lap“ kiadóhivatalának, IV. kerület,
Kalaputca 16. szám.

Kitüntetett közhasznu folyó-
irat. Az Aradon megjelenő „Házi Közlöny“,
mely a háztartás, házi gazdálkodás s általában
a családi tüzhely bármely irányában szükséges

ismeretek s tapasztalatok terjesztésére s anyagi előnyök biztosítására szolgál s rövid egy évi főnállása óta a hazai összes lapok által dicsérettel lett a közönségnek bemutatva s ajánlva, legújabbán a vallás- és közoktatásügyi miniszteriumnak 17.358. sz. a. kelt magas ajánlata s a pécsi kiállítás nyert aranyérem által lett kitüntetve. Mi, kik e lapot s ennek tanulságos és közhasznú irányát szintén ismerjük, örvendünk a méltán megérdemelt kitüntetésnek s kívánjuk, hogy e kitűnő lap a közönség részéről is, mely számos hasznos tudnivalót s anyagi előnyt meríthet belőle, meleg pártfogásban részesüljön. Ugyanazért újból melegen ajánljuk olvasóinknak azzal, hogy a ki e lap iránt érdeklődik s meg akar hasznos voltáról győződni, kérjen mutatványszámot, melyvel a kiadás szívesen szolgál.

V e g y e s.

— Az egészséges vér, hogy mily hatással van az emberi testre, azzal a nagy közönség még igen keveset törődik. Nem tudják, hogy igen sok bajnak a rossz, a nem kellőleg képződött vér a szülő oka. Azoknak, a kik vérszegénység, vértolulás, sápkór, bőrkütsések, aranyeres bajok miatt panaszkodnak, arról kellene gondoskodni, hogy rendes emésztés s táplálkozás által véreket erősítsék. Ily esetekben köztudomás szerint, Brandt Rich. gyógyszerész svájci labdaccai, melyek a gyógyszerárakban dobozonként 70 kr kaphatók, nagybecsű szolgálatot tesznek s különösen a nők is kellemes hatásuk miatt minden egyéb szernél többre becsülik. De mindig különösen a keresztnevre ügyelve kell kérni a Brandt Richárd gyógyszerész-féle svájci labdacsokat, mert a csalódásig hiven utántölt s hasonló névvel ellátott labdacsokat is árulnak. Szorosan ahhoz tartuk magunkat, hogy védő jegyül minden valódi doboz címlapján egy fehér kereszt vörös mezőben s ez elnevezés: Brandt

Rich. gyógyszerész svájci labdaccai, található. Minden másfajta dobozt vissza kell utasítani.

— A ki tudja, mi a jó ágy a fáradt testnek, szerez magának egy példányt a cs. kir. osztrák-magyar szab. **farúgos matracokból**. Pótolja a szalmazsákot és ágybetétet, tiszta, tartós és olcsó, ára csak **6 frt.** Megrendelhető **Jaubert** Adolfnál, Bpsten Teréz-kört 56. sz. a. Megrendeléseknél az ágy belső szélessége és hossza jelző. Több példány vételénél megfelelő árengedmény.

— Cognac. Gróf Keglevich István Promontor, a brüsszeli vilákiállítás dísz oklevéllel — a legmagasabb kitüntetéssel — díjazva. Ezen Cognac orvosi tekintélyek által legjobban ajánlatik emésztési nehézségeknél, gyomor, tüdő- és mellbetegségeknek, testgyöngülésnél, stb. Eredeti palackoltásban mindenütt kapható. Központi iroda: Budapest, Rudolf-rakpart 7. szám.

Garantírozatlan hírek.

(Személyi ügyek) Dr. Savanyu gymnáziumi igazgató lemondott a borivásról.

Igaz Tóni kir. közigazgató ur a nyár folyamán a vastartalmú Hazudszki-tón fog üdülést keresni.

A helybeli valódi intelligencia (már t. i. azok, kik túntetőleg nem elégedtek a vasuti bál publikuma közé) nagy előkészületeket tesz az adórjani alagut megnyitási ünnepélyére. Ez alkalomra (értesülésünk szerint) a Czehe-féle ruganyos hintó ismét el fog vonatni a tyukok köréből s előzetes kiproválás után, élén egy díszes rosmantéval, hivatva lesz a bálapát és anyát az ünnepély helyére elszállítani.

Március idusát a gazdaköri hazafiak is megünnepelték. Tulipán Gyurka városi főjegyző ur egy saját szerzeményű rögtönzött költeményt akart elszavalni, azonban a

harmadik fogásnál belesült. A jeles férfi által kiadott két fogás emígyen hangzik:

Félre minden szenvedélyvel,
Föl tintával s penna-éllel!

Dr. Ásófejeő N. ur, ki tudvalevőleg teljesen uralja a magyar nyelvet, lágy rimes dalaival együtt, értesülvén a főjegyző ur bajáról, a függetlenségi kör lakomájából telefonon küldött rigmussal segítte ki megfeneklett szekerét a szószból:

El akará sirni rövid tósztaban,
Mint hőködött negyvennyócban,
De harang kell a falu tornyának,
Írástudás a nótiáriusának.
Kezében egy teljes szekfü,
Tüzd föl Gyurka, ne tü, vivát!

Hazugfy (Szófi) a legnagyobb boldogság elérését szemléletileg fogja előadni: bemutatván a szívéhez nőtt Faggyast.

Nepike az érthetetlen beszéd művészetéből ad mutatványokat.

A kis Tulipán Gyurka arra kéri föl a nr. II. tanarakat, hogy az a—b—c könnyebb megérthetőségét adják neki is elő.

Pálinkás Győző és komája Vidra (Castor és Pollux) gyakorlati előadást fognak tartani a pálinka-ivásból.

A zentai vasut megnyitása alkalmával rendezendő ünnepélyre bálanyául Faggyas van kiszemelve.

Savanyu, alias Szűcs a röhögés erkölcsnemesítő hatásáról tart értekezést.

Tóni bá' saját életéből lép föl lélekemelő esetek előadásával.

Felelős szerkesztő: **Reitmann Ferenc.**
Kiadótulajdonos: **Flesch József.**

Legdivatosabb uri ruhák!

Brünni bevásárlásról visszatérve, van szerencsém a n. é. közönség figyelmébe ajánlani, hogy szabó-üzletemet a legújabb divatu

férfiruha-szövetekkel

nygi a tavaszi, mint a nyári idénynek megfelelőleg teljesen berendeztem.

Ismerve azt, hogy a n. é. közönség egy része mindaddig, nagyobb választék hiányában, arra volt utalva, szükségletét vidéken fődözni, főtörkvésem ezáltal oda irányoztam, ezen mindenesetre kellemetlen helyzetet segítén. — Hason célból szabásom a legújabb **francia- és angol-vágásban** ki-képeztem, mi, ugy hiszem, kellő biztosítékot nyújt a ruhák divatos és izléses elkészítéséről.

Midőn megjegyzném, hogy a szakmába vágó bármilyen vállalat olcsón, gyorsan és pontosan eszközöltetik, vagyok a n. é. közönség becses pártfogását kérve

Róth Ignác.

Üzlet-helyiség: Miklósváry-féle házban, a régi postával szemben.

829/889. kap. szám.

Hirdetmény.

Az 1888. évi VII-ik t. cikkel megalkotott új állategészségügyi törvény igen szigorú s eddig törvényben elő nem irt rendelkezéseket tartalmaz, melyeknek nem ismerése következtében egyesek, főleg állattenyésztéssel foglalkozó gazdák, mészárosok és hentések igen súlyos károsodásnak és büntetésnek tehetik ki magukat, minek elkerülése céljából — jöllehet a törvény s a végrehajtása tárgyában kiadott 4000/898. földm., ipar- és kereskedelmiügyi miniszteri rendelet már kellően meghirdetett, indítatva érzem magam, mint az állategészségügyi törv. végrehajtására I-ső fokban hivatott, a törvény és utasításnak legáltalánosabb érdekű intézkedéseit s rendeleteit, úgy az ezek áthágása miatt előírt büntetéseket az alábbiakban következőleg közhírre tenni, u. m.:

A hivatkozott törvény 8-ik §-a értelmében marhalevéllel kell ellátni: minden lovat, szarvasmarhát, juhok, kecskét és sertést (beleértve a csikókat, borjúkat, bárányokat, gödöllyeket és malacokat is), tekintet nélkül arra, hogy mily koruk (tehát még a szopósakat is) valahányszor a tulajdonos a) ily állatra vonatkozó tulajdonjogát másra átruházza, b) vagy ily állatot állandó tartózkodási helyéről eladás céljából elhajtani vagy másállítani kíván.

Figyelmeztetjük tehát a közönség, hogy a fent elősorolt állatokat eladás céljából még a helybeli piacra vagy országos vásárra sem szabad hajtani, annál kevésbé más községbe, s az ily járlat nélküli jószág azonnal birtangásba vétetik, s a mennyiben 8 nap alatt, mely idő alatt a jószág az ő költségén tartatik, tulajdonjogát marhalevéllel nem igazolná, az esetben az az államkincstár javára elárvereztetni s azonfölül még 100 frtig terjedhető bírsággal is büntetett fog. Megjegyeztetik itt, hogy akár hány egyfajú s egyforma jegyü — habár különböző koru — állatról egy marhajárlat állítható ki, s ily esetben az

eladott állatok a járlat hátlapján számszerint leiratnak, s az eladott állatokról új járlat állítatik ki. Például válthat valaki 50 darab birka- és 50 darab bárányról egy marhalevélre, ha egy billoggal vagy jegygyel bírnak — s az esetben, ha azokból például 20 darab eladott, a marhalevél hátlapjára rávezetetik, hogy a túlsó lapon leírt állatokból N. N. megvett 20 darabot s ezen 20 darabról a vevő részére új járlat állíttik ki, a régi járlat pedig visszadaratik az eladónak, a mely járlattal még megmaradt állatait ismét áruba bocsájthatja.

Minden marhajárlat egy évig érvényes, ezental csupán új marhalevél kiváltásának alapjául szolgálhat.

Bármely állat csak oly marhalevéllel bocsájtatik be vidéki piacra vagy vásárra, a mely járlat „egészségi bizonyítvány” van ellátva s a melyben meg van nevezve a hely, a hova a jószág hajtatik, eme egészségi bizonyítvány 10 napig érvényes; az egészségi bizonyítvány és irányítás tehát a vásárra menetel előtt — ha a tulajdonos magát visszautasításnak kitenni nem akarja — a rendőrkapitányságnál a járlatra rávezetendő.

Mészárosok, marhakereskedők és marhát hizlalók minden oly szarvasmarhát, melyet idegen helyről hoznak be, tartoznak a behozataltól számított 12 óra alatt a rendőrkapitányságnak bejelenteni s ez alkalommal ott a szarvasmarha-járlatot elismervény ellenében átadni.

Egy marhalevél kiállításának díja — tekintet nélkül a reá jegyzett állatok számára — a bélyegilletéken fölül 5 kr, a tulajdonátruházó záradék kiállításának díja 3 kr, az egészségi bizonyítvány vagy a külön eszközölt irányítás megújításának, ugyszintén a leírásnak díja 2 kr. Ezen díjaknál többet sehol, még országos vásárra sem kell fizetni.

Szarvasmarha csak a vágóhídon vágható le. — Szarvasmarha (borjú) föltétlenül; juhok, kecskék és sertések (beleértve bárányok, gödöllyek és malacok is), ha közfogyasztásra vannak szánva, csak a vágatási biztos jelenlétében vágathatók le, miert is tartozik mindenki, ki közfogyasztásra szánt állatot levágni akar, ezen szándékát a járlat átadása mellett a hatósági állatorvosnak, ifj. Szeffü Ferenc urnak, vagy ennek netáni akadályoztatása esetén helyettesének, Babócs mre helyettes vágatási biztos urnak jó eleve bejelenteni.

A levágandó állat a vágatási biztos által élő állapotában azonossági s levágás után is — egészségi szempontról — megvizsgálandó.

Kivonat a törvénynek a büntetéseket tartalmazó részéből:

149. §. A ki a felügyelete alatt levő állatokat a veszettség, vagy más akár az emberekre, akár az állatokra nézve veszélyes betegség jelét észleli és azon állatot azonnal el nem különíti vagy másként ártalmatlanná nem teszi s egyszersmind pedig az észlelt betegségről a hatóságnak jelentést nem tesz, 300 frtig terjedhető pénzbüntetéssel büntetendő.

151. §. Egy hónapig terjedhető elzárással és 100 frt (ez a legkisebb) pénzbüntetéssel büntetendő: 1. a ki az élelemre levágandó marhák vagy más állatok megvizsgálására s az ezekkel való bánásmódra vonatkozó egészségügyi szabályokat megszegi; — 2. a ki marhát nem a vágóhídon vág le; — 3. a ki elhullott vagy levágot beteg marha vagy állat húsát, e körülmenyt tudva, emberi éledelekre használja vagy e célra másoknak adja.

153. §. 200 frtig terjedhető pénzbüntetéssel büntetendő: a) ki ragadós betegségben levő, vagy csak fertőzés gyanújában levő állatot nem különíti úgy el a többi állattól, a miként ez a hatóság által elrendeltetett; — b) a ki beteg állatok húsát, tejét és nyersterményét forgalomba hozza vagy fölhasználja; — c) a ki állatorvosi oklevél nélkül állatokat üzletszerűn gyógykezel.

154. §. 100 frtig terjedhető pénzbüntetéssel büntetendő: a) a ki állatokat marhalevél nélkül elad, megvesz vagy szállít; — b) a ki az állatok olynemű megbetegedését nem jelenti be, mely betegség az emberekre vagy

az állatokra nem veszélyes (ezt azért kell bejelenteni, hogy a hatóság rögtön vizsgálatot tarthasson s az esetleg szükséges óvintézkedéseket rögtön megtehesse); — c) a pásztor, a ki hatóság engedélye nélkül állatot fogad nyájába; — d) a ki a hatóság által számba nem vett és meg nem vizsgált állatot a közös legelőre kihajt.

Miről Zenta város közönsége tudomás és szoros alkalmazkodás végett értesítetik.

Kelt Zentán, 1889. évi március hó 7-én.

Rezsny Aurél,
rendőrkapitány.

599/889. kzsg. sz.

Mohol község előljárogásától.

PÁLYÁZAT.

Mohol községe 1888. évi február hó 23-án kelt alapítvány-levele értelmében moholi születésű ifju részére katonai tanintézetben egy alapítványi helyet biztosítván, ez az 1889/90. tanévre betöltendő lenne, minek folytán fölhívatnak mindazon szülők, kik ezt gyermekük részére elnyerni óhajtanak, alább részletesen fölisorolt okmányokkal ellátott kérvényeiket ezen előljárogásához legkésőbb f. 1889. évi ápril hó 10-ig okvetlenül beadják.

- A fiu keresztlevele;
- orvosi vélemény testi alkalmasságáról;
- az 1888/9. évi iskolai bizonyítvány;
- illetőségéről szóló községi bizonyítvány.

Megjegyeztetik, miszerint az ifjunak legalább 10 és legföllebb 12 évesnek kell lennie, s esetleg mint a cs. kir. katonai alsó reáliskola első éves növendéke fog beosztatni.

Egyéb fölvilágosítást az előljárogás megadhatja.

Kelt Moholon, 1889. március 12-én.

Mikosevics Antal,
jegyző.

Ofner Lipót,
bíró.

Jó tanács

aranyat ér! E szavak igazságát különösen betegségek esetekben lehet megismerni és ez okból jönnek Richter kiadó intézetéhez a legszívélyesebb köszönőiratok „A Betegbarát” című, rajzokkal ellátott kis könyv elküldéséért. Mint a szerencsésen meggyógyultak hozománytatott értesítési bizonyítják, a benne foglalt tanácsok követése által még oly betegnek is gyógyulást nyertek, a kik már minden reményt feladtak. E könyv, melyben húszéves tapasztalat eredményei vannak letéve megérdemli a legkomolyabb figyelembevételt minden beteg részéről, bármilyen bajban is szenvedjen. Ki e becses könyvet megszerezni óhajlja az írja egyszerűen egy levelező lapra magyar nyelven „Egy betegbarátot” és pontos címét s címzeze a levelező lapot Richter kiadó-intézetbe Lipcseben. A megküldés ingyen történik.